

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

Затверджено

На засіданні кафедри економіки підприємства економічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Урба С.І.

Силабус з навчальної дисципліни
«ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ»
що викладається в межах ОПП
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Львів 2022 р.

Силабус навчальної дисципліни
ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ
2022-2023 навчальний рік, II семестр

Назва курсу	Інноваційні-бізнес-моделі
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. просп.Свободи, 18, економічний факультет
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Для здобувачів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Осідач Оксана Павлівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства економічного факультету ЛНУ Імені Івана Франка
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта ok.osidach@gmail.com тел. (032) 239 40 25
Консультації з курсу відбуваються	в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), кафедра економіки підприємства, кім.323, просп. Свободи, 17, Львів

Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/course/innovatsijni-biznes-modeli-076
Інформація про курс	Навчальний курс «Інноваційні бізнес-моделі» побудований таким чином, щоб його учасники отримали системні теоретичні знання та практичні рекомендації щодо ініціювання, формування, обґрунтування та імплементування інноваційних моделей, методів та інструментів супроводу інноваційних змін
Коротка анотація курсу	<p>Дисципліна «Інноваційні бізнес-моделі» є вибірковою дисципліною для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка, заняття з якої відбуваються у 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p> <p>У процесі навчання здобувачі знайомляться із передумовами, принципами, методами, процесами та інструментами формування та імплементування інноваційних бізнес-моделей</p>
Мета та цілі курсу	Метою та цілями навчального курсу «Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання» є формування в учасників базових знань та навичок щодо формування та імплементування забезпечення інноваційних бізнес-моделей
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. К. : КНЕУ, 2010. 394 с 2. Блауг М. Управління інноваціями: Україна та зарубіжний досвід: Монографія / М. В. Гаман. К.: Вікторія, 2011. 312 с 3. Ватченко О. Б., Ватченко Б. С., Черевко О. Л. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посібник. Дніпро: Акцент ПП, 2017. 404 с 4. Гуторов О.І., Ярута М.Ю., Сисоєва С.І. Економіка та організація інноваційної діяльності / О.І. Гуторов, М.Ю. Ярута, С.І. Сисоєва. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В.Докучаєва. – Х., 2019. – 227 с. 5. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів: навч. посібн. URL: http://nebook.net/book_nnovacjna-dyalnst-pdprimstva-ta-ekonomchna-ocnka-nnovacjnih-procesv_672/

6. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь. НАНУ, секція суспільних і гуманітарних наук. URL: http://nbuviap.gov.ua/images/nauk-mon/Innovaciyna_Ukraina2020.pdf
7. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л.І. Михайлова, О.І. Гуторов, С.Г. Турчіна, І.О. Шарко. – Вид. 2-ге, доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 234 с
8. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с
9. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Н. В. Краснокутська, С. В. Гарбуз— К.: КНЕУ, 2005. —
10. Менеджмент та маркетинг інновацій / За ред.. С.М. Ілляшенка. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 616 с.
11. Микитюк П.П. Інноваційний розвиток підприємства. Тернопіль: Принтер Інформ, 2015. 224 с.
12. Мокій А.І., Полякова Ю.В., Осідач О.П., Бабець І.Г. Міжнародний інноваційний менеджмент: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу / А.І. Мокій, Ю.В. Полякова, О.П. Осідач, І.Г. Бабець. – Львів: видавництво ЛКА, 2004. – 308с.
13. Осідач О.П. Методичні основи формування інноваційних бізнес-моделей / О.П.Осідач // *Вісник Львівського Університету. Серія економічна.* - 2015. – Випуск 52. – СС. 127-134.
14. Стадник В.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: підручник / Стадник В.В., Йохна М.А. - Хмельницький: ХНУ, 2016 - 332с.
15. Швиданенко Г.О. Формування бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. [Електронний ресурс] / Г. О. Швиданенко, Н. В. Ревуцька. К. : КНЕУ, 2013. 423, [1]. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/25209?show=full>

Додаткова література

16. Про інноваційну діяльність. Закон України від 4 липня 2002р.//ВВР. – 2002. - №36. – С.266.
17. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. К.: Знання, 2013. – 207 с.
18. Борейко В.І. Інновації як основа економічного зростання. *Актуальні проблеми економіки.* 2008. №9. С.42.
19. Гудзь О. Є. Інноваційні моделі управління підприємств на основі інформаційно-комунікаційних технологій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес.* 2018. № 1 (23). URL: https://dut.edu.ua/uploads/p_1010_26882345.pdf.
20. Денисюк В. Відкриті інновації: новітні реалії у комерціалізації результатів досліджень, розробок та

технологій. *Економіст*. 2009. №12. С.34.

21. Єршова О.О., Гончаренко І.М. Сучасні моделі управління розвитком бізнесу: сутність, види, інноваційні бізнес-моделі. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2022. № 2(7). С.75
22. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. Навч. посіб. [Текст] / В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов. К.: Центр учбової літератури, 2012. 448 с.
23. Інновації в Україні та в світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://angio-veritas.com/innovatsiji/innovatsii-vukrajini-ta-v-sviti>
24. Інновації в Україні: Європейський досвід та рекомендації для України. – Том 3. – К.: Фенікс, 2011. – 76 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://kneu.edu.ua/userfiles/our_partners/gudrun/3_UA.pdf
25. Інноваційний розвиток підприємства: навч.посіб. / за ред. П.П.Микитюка.-Тернопіль: ПринтерІнформ, 2015. - 224с.
26. Карп'юк О. П. Національні моделі стимулювання інноваційного процесу / О. П. Карп'юк // Стратегічні пріоритети. 2013. № 3. С. 46 – 51.
27. Касич А. О., Рафальська І. В. Бізнес-моделі сучасних підприємств: поняття, види, зарубіжний досвід. Причорноморські економічні студії, 2019. № 37. С. 86–92.
28. Ковалишин П. Венчурний бізнес у Китаї. Історія, специфіка та загальні тенденції//*Економіст*. – 2006. - №9. – С.52
29. Кращі українські стартапи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://platformamsb.org/krashhi-ukrayinski-startapy>
30. ЛевченкоЮ.Г. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч.посіб / Ю.Г.Левченко - К.:Кондор,2015. - 448с.
31. Лівощко Т.В., Інновації та інноваційна політика підприємства: принципи формування та механізми реалізації/ Т.В. Лівощко, Д.С.Дворніченко// - 2014, с. 116-124. -Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_6_116.pdf
32. Майнка М. К. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства: сутність та складові елементи. 2020. URL: <https://zenodo.org/record/4420386#.YqkacS96BsM>.
33. Мирошніченко О. Базовий посібник з інтернаціоналізації бізнесу і виходу на ринки Європейського Союзу / О. Мирошніченко, 2014. – 180 с.
34. Осідач О.П. Потенціал довгострокового зростання підприємства / О.П.Осідач // Науковий збірник Львівського національного університету «Формування ринкової економіки в Україні». – 2013.- Вип.30. – СС. 202-206.
35. Осідач О.П. Форми ризикового фінансування новостворених високотехнологічних підприємств / О.П.Осідач // Збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Фінансове регулювання зрушень в економіці України», 21-22 березня 2017р., Мукачєво. [Електронний ресурс]. –

- Режим доступу: <http://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%92%D0%B8%D0%BF%D1%80.pdf> – СС.169 - 172
36. Пачковський Ю.Ф. Соціопсихологія підприємницької поведінки і діяльності. - Львів, 2001. – 272с.
 37. Підприємництво як чинник розвитку інноваційної моделі економіки України та її регіонів: монографія / [Кривов'язюк І.В., Бондарук Х.В., Волинчук Ю.В. та ін.] / за заг. ред. Кривов'язюка І. В. Київ: Кондор, 2020. 170 с
 38. Рожко О. Д. Світовий досвід венчурного фінансування як сучасної форми інвестування /О. Д. Рожко [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2056>
 39. Сагайдак М. Механізм формування ефективної бізнес-моделі інноваційної підприємницької структури / Михайло Сагайдак, Тамара Зимовець // Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/25356/1/S_10.pdf
 40. Скібіцький О.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 408 с.
 41. Скриль В. В. Бізнес-моделі підприємства: еволюція та класифікація. Економіка і суспільство, 2016. № 7. С. 490-497. 14. Смерічевський С. Ф., Клімова О.І. Business model ODEL CANVAS як універсальна концепція управління бізнесом компанії. Інвестиції: практика та досвід, 2017. № 9. С. 11–14.
 42. Скриньковський Р. М. Діагностика фінансового, виробничого, трудового, соціальноекономічного та інноваційно-інвестиційного потенціалів і аналіз потенційних ризиків підприємства в умовах невизначеності // Проблеми економіки. 2015. № 2. С. 186193.
 43. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент: підручник / Т.О. Скрипко. – К.: Знання, 2011. – 456с.
 44. Сливоцький А. Дж. Зона прибутку. Стратегічна бізнес-модель як запорука завтрашніх прибутків / Адріан Дж. Сливоцький, Девід Дж. Моррісон за участю Боба Андельмана; [пер. з англ. Р. Скакун]. Львів: Вид-во Укр. католиц. ун-ту, 2016. 431 с.
 45. Стадник В.В. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: підручник / Стадник В.В., Йохна М.А. - Хмельницький: ХНУ, 2016 - 332с.
 46. Разработка и составление бизнес-планов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://www.progressivemanagement.com.ua/servises-development-business-plans-business-planning>
 47. Тарнавська Н. Побудова концепції управління конкурентоспроможністю суб'єктів господарювання на засадах інноваційного розвитку//Економіст. 2010. №9. С. 30.
 48. Товт Т.Й. Особливості фінансування інноваційної діяльності підприємств в Україні// Актуальні проблеми економіки. – 2008. - №3. – С.102.
 49. Федулова Л. Інституційне середовище інноваційного розвитку//Економіст. – 2012. - №5. – С.38.
 50. Черкасова Т.І. Процесні інновації як основа економічного розвитку інноваційно-орієнтованого промислового підприємства / Черкасова Т.І., Рожок С.Ю. / Економіка: реалії часу. - 2014. - №4(14). -

C.115-120

51. Чухрай Н.І. Бізнес-модель як джерело інноваційного зростання / Н.І. Чухрай // Управлінські інновації. – 2012. – Вип. 1. – С. 21-33
52. Що таке бізнес-модель. Бізнес-моделі компаній. Їх еволюція та класифікація. URL: https://mkozloff.files.wordpress.com/2010/02/business_models_finexpert_09.pdf. 5.

Інформаційні ресурси

1. <https://lnulibrary.lviv.ua/> - Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка
2. <http://www.biz-registr.com.ua/?ct=12> - Офіційний WWW-Регістр бізнес-сайтів України і зарубіжжя
3. <http://www.business.ua> - журнал "Бізнес"
4. www.franchising.ua/osnovi-biznesu - Портал ідей для бізнесу
5. <http://management.com.ua> – Інтернет-портал для обміну методологічною інформацією та практичним досвідом з питань управління підприємством (організацією)
6. <http://www.me.gov.ua/> Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
7. <http://www.nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
8. <https://korolenko.kharkov.com/> - Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г.Короленка
9. <http://www.uacrr.org> - Офіційний сайт Українського агентства з авторських та суміжних прав
10. <http://www.ukrproject.gov.ua> - Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України
11. <http://zakon.rada.gov.ua> - Офіційний сайт Верховної Ради України
12. www.ukrpatent.org - Офіційний сайт ДП «Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент)»
13. www.ukrstat.gov.ua - Офіційний сайт Державної служби статистики України
14. <https://mmi.fem.sumdu.edu.ua> – Науковий журнал «Маркетинг і менеджмент інновацій»
15. www.uacrr.kiev.ua

Окрім запропонованих джерел можна використовувати усю доступну фахову літературу, у т.ч. іншомовну, яка відповідає змісту дисципліни

Тривалість курсу	90 год. 3 кредити
Обсяг курсу	32 години аудиторних: з них: 16 годин лекцій 16 годин практичних занять 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення курсу студенти повинні: знати: <ul style="list-style-type: none"> • пріоритетні напрямки інноваційного розвитку світової та національної економічних систем • особливості впливу інформаційної епохи на поведінку суб'єктів господарювання (СГ) • сутність, ознаки та види інновацій • сучасні організаційні форми здійснення інноваційної діяльності, можливості та принципи ефективної взаємодії учасників • інноваційні цілі та стратегії розвитку СГ • сутність та складові потенціалу інноваційного розвитку СГ • етапи, методи та інструменти перетворення інноваційної ідеї у конкурентоздатними продукт • сутність, елементи, ресурси та методи формування інноваційної бізнес-моделі • найістотніші елементи управління інноваційними змінами у СГ • перешкоди та ризики інноваційного розвитку СГ • методи та показники оцінювання рівня інноваційного розвитку СГ вміти: <ul style="list-style-type: none"> • обґрунтовувати стратегію інноваційного розвитку СГ • оцінити стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу СГ, визначити пріоритетні напрямки його нарощування • шукати в доступних джерелах та генерувати інноваційні ідеї в групі, оцінити та ранжувати їх, відібрати потенційно успішну • описати інноваційну бізнес-модель • передбачити основні ризики та загрози при втіленні інноваційної ідеї • обрати відповідні маркетингові інструменти для забезпечення ринкового успіху інноваційного продукту • розрахувати ефективність інвестицій при здійсненні інновацій

	<ul style="list-style-type: none"> оцінити ефекти та проаналізувати рівень інноваційного розвитку СГ <p>Після опанування дисципліни студент набуває такі компетентності:</p> <p><i>загальні (ЗК):</i></p> <p>ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації</p> <p>ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p><i>спеціальні/фахові (СК):</i></p> <p>СК1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур</p> <p>СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності</p> <p>СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності</p>
Формат курсу	Очний/заочний
Теми	Схему курсу (додаток) студенти отримують на першому занятті
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студентам достатньо базових знань з таких дисциплін: «Організація інноваційної діяльності підприємства», «Стратегія підприємства», «Потенціал та розвиток підприємства», «Маркетинг», «Формування і використання капіталу підприємства», «Аналіз господарської діяльності»

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<ul style="list-style-type: none"> • Лекції з використанням мультимедійного проектора та програми PowerPoint, • Інтерактивні методи (методи генерування інноваційних ідей, робота в проектних групах, дискусії, обговорення проблемних ситуацій тощо) • Виконання індивідуальних завдань
Необхідні обладнання	<p>Мультимедійний пристрій, комп'ютер, папір, дошка (фліпчарт), кольорова крейда (маркери)</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>50 балів – участь в обговоренні дискусійних та проблемних питань на практичних заняттях з урахуванням самостійної роботи 20 балів – робота в групах (під час практичних занять) та представлення її результатів 30 балів – індивідуальне завдання</p>
Короткий зміст дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості та переваги інноваційної економіки 2. Значення інновацій для зростання економіки країни та суб'єктів господарювання 3. Визначальні особливості інформаційної епохи та її вплив на підприємницьку діяльність 4. Визначальні особливості конкурентної боротьби у недалекому майбутньому 5. Теоретичні основи дослідження сутності бізнес-моделі 6. Особливості трактування інноваційної бізнес-моделі (ІБМ) 7. Передумови формування успішної ІБМ 8. Основні перешкоди при створенні ІБМ 9. Елементи ІБМ 10. Інноваційні імпульси для формування ІБМ 11. Фокус аналізу зовнішнього середовища при переході на ІБМ 12. Базові підходи при формуванні ІБМ 13. Методичні підходи до формування ІБМ 14. Етапи та інструменти формування ІБМ 15. Основні загрози та перешкоди при імплементації ІБМ 16. Методи запобігання, управління та контролю ризиків при імплементації ІБМ 17. Елементи управління змінами при імплементації ІБМ

	18. Формулювання довгострокової візії підприємства та цілей при переході на нову ІБМ, 19. Роль формальних структур, процесів та цілей для успішного втілення ІБМ 20. Системи оцінювання результатів при втіленні ІБМ 21. Приклади успішних бізнес-моделей відомих вітчизняних та зарубіжних підприємств
Опитування	Після оформлення заліку з метою оцінювання якості лекційного курсу та його подальшого розвитку студенти заповнюють анкету

Автор

О.П. Осідач

© Осідач О.П., 2022р.
Львівський національний університет імені Івана Франка